

Sygn. akt II Cz 224/15

POSTANOWIENIE

Dnia 29 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny - Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Irena Dobosiewicz /spr./

Sędziowie: SO Janusz Kasnowski

SO Wojciech Borodziuk

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2015 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela: (...) Sp. z o.o. **w W.** przeciwko dłużniczce: **J. S.**

o egzekucję świadczenia pieniężnego

w przedmiocie skargi dłużnika na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie

Rejonowym w W.S. S. w sprawie Km 13960/ 14

na skutek zażalenia wierzyciela na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 7 stycznia 2015 r. sygn. akt XII Co 9226/14

postanawia:

I zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

a. w punkcie 1 (pierwszym) oddalić skargę,

b. uchylić punkt 2 (drugi),

II zasądzić od dłużniczki na rzecz wierzyciela kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Na oryginale właściwe podpisy .

Sygn. akt II Cz 224/15

UZASADNIENIE

Dłużniczka J. S. złożyła skargę na postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W. S. S. z dnia 8 października 2014 r. w przedmiocie obciążenia jej kosztami postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 13960/14 i domagała się jego zmiany poprzez obciążenie tymi kosztami wierzyciela (...) Sp. z o.o. w W..

W uzasadnieniu podniosła, iż na skutek wad tytułu wykonawczego doszło do pozbawienia go wykonalności i umorzenia postępowania egzekucyjnego. Postępowanie to więc zakończyło się dla wierzyciela przegraną. Obciążenie w takiej sytuacji dłużniczki kosztami tego postępowania nie jest właściwe ze względu na regulacje art. 770 k.p.c, art. 13 § -2 k.p.c. i art. 98 k.p.c. Zaznaczyła ponadto, iż wskazany przez wierzyciela (powoda) tak w pozwie, jak i we wniosku

egzekucyjnym adres dłużnika (pозwanej) nie jest miejscem zamieszkania dłużnika (pозwanej), a jedynie miejscem prowadzenia przez dłużnika (pозwaną) działalności gospodarczej.

Komornik ustosunkowując się do przedmiotowej skargi wniósł o jej oddalenie. Podał, iż wierzyciel we wniosku wskazał adres dłużnika: (...)B., ul. (...) oraz sposoby egzekucji. Komornik powołał się na przepis art. 805 § 1 k.p.c. zgodnie z którym przy pierwszej czynności egzekucyjnej przesłał dłużnikowi na adres wskazany przez wierzyciela zawiadomienie o wszczęciu egzekucji, z podaniem treści tytułu wykonawczego i wymienieniem sposobów egzekucji wskazanych przez wierzyciela, a także odpis weryfikowanego przez komornika dokumentu, o którym mowa w art. 797 § 3 k.p.c. Przesyłka została podjęta przez dłużnika w dniu 2 czerwca 2014 r. Komornik wskazał ponadto, iż w chwili wszczęcia postępowania brak było przesłanek umożliwiających stwierdzenie niecelowej egzekucji. Wierzyciel dysponował tytułem wykonawczym, zaś dłużniczka otrzymała korespondencję wystosowaną przez organ egzekucyjny na prawidłowy adres, zawierającą wszelkie wymagane przepisami pouczenia. W ocenie Komornika, wierzyciel na podstawie art. 770 k.p.c. nie może być obciążony kosztami należnymi bezpośrednio dłużnikowi, obejmującymi np. wynagrodzenie pełnomocnika reprezentującego dłużnika w egzekucji.

Postanowieniem z dnia 7 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy orzekł -zgodnie z żądaniem skargi i zasądził od wierzyciela na rzecz dłużniczki kwotę 177 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego.

1

W uzasadnieniu wskazał, że postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 13960/14 -zostało wszczęte na wniosek wierzyciela (...) Sp. z o.o. w W.. Podstawę egzekucji stanowił nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 26 lutego 2014 r. wydany w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 2639593/13 zaopatrzony w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 5 maja 2014 r.

W dniu 8 października 2014 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w W.S. S. wydał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 825 pkt 2 k.p.c. w jego uzasadnieniu wskazując, iż postanowieniem z dnia 24 września 2014 r. wydanym w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 2639593/13 Sąd Rejonowy Lublin- Zachód w Lublinie stwierdził utratę mocy nakazu zapłaty, na podstawie którego prowadzone jest niniejsze postępowanie. Komornik wydał również postanowienie w przedmiocie kosztów postępowania egzekucyjnego w wysokości 666,97 zł, którymi w całości obciążył dłużniczkę.

Zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 49 ust. 2a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (t.j. Dz. U. z 2011 r., nr 231 poz. 1376 ze zm., dalej; u.k.s.e.), przepisu ust. 2 (nakazującego pobrać od dłużnika opłatę stosunkową) nie stosuje się, jeżeli dłużnik wykaże, że orzeczenie na którym oparto klauzulę wykonalności zostało uchylone lub zmienione w taki sposób, iż nie nadaje się do wykonania, utraciło moc lub tytuł wykonawczy został pozbawiony wykonalności z przyczyn innych niż zaspokojenie wierzyciela. Wówczas odpowiednie zastosowanie ma art. 49 ust. 4 u.k.s.e., stanowiący o niecelowym wszczęciu przez wierzyciela postępowania egzekucyjnego. Zgodnie z treścią art. 49 ust. 4 u.k.s.e. w przypadku niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego opłaty, o -których mowa w ust. 1 i 2, uiszcza wierzyciel.

W przedmiotowej sprawie wprawdzie w dniu wszczęcia egzekucji wierzyciel dysponował tytułem wykonawczym, jednakże wobec uchylecia postanowienia referendarza sądowego z dnia 5 maja 2014 r. o nadaniu klauzuli wykonalności można, zdaniem Sądu . Rejonowego, mówić o niecelowym w rozumieniu art. 49 ust. 4 u.k.s.e. przez wierzyciela postępowania egzekucyjnego. Dopiero bowiem w wyniku działań dłużniczki, po wszczęciu przeciwko niej egzekucji, Sąd uchylił postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności.

Powyższe oznacza dla wierzyciela przegraną i obciążenie w takiej sytuacji dłużniczki kosztami postępowania nie byłoby właściwe ze względu na treść art. 770 k.p.c. Zdaniem Sądu, nie zmienia tego fakt, iż w toku niezasadnie wszczętego postępowania egzekucyjnego wierzyciel uzyskał zaspokojenie dochodzonych należności.

2

Mając na uwadze powyższe Sąd I instancji na podstawie art 767 k.p.c. postanowił, jak w pkt 1 sentencji i orzekł o kosztach postępowania na mocy art. 98 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art, 13 §2k.p.c.

Zażalenie na postanowienie złożył wierzyciel i domagał się jego zmiany poprzez oddalenie skargi oraz zasądzenia kosztów postępowania zażaleniowego. Zdaniem skarżącego, Sąd Rejonowy niewłaściwie przyjął, że egzekucja w stosunku do dłużniczki była niecelowa, podczas gdy w dacie jej zainicjowania wierzyciel dysponował tytułem wykonawczym uprawniającym do wszczęcia i prowadzenia postępowania egzekucyjnego.

W odpowiedzi na zażalenie dłużniczka wносиła o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne. Sąd Rejonowy niesłusznie uznał, że w rozpoznawanym przypadku były podstawy do uwzględnienia skargi dłużniczki, gdyż, w ocenie Sądu Okręgowego, koszty egzekucyjne w sprawie Km 13960/14 ustalone zostały w sposób prawidłowy.

Na wstępie należy wskazać, że Sąd Okręgowy nie uwzględnił żądania dłużniczki zawartego w odpowiedzi na zażalenie zmierzającego do odrzucenia zażalenia z uwagi na wniesienie go do Sądu I instancji bez oznaczenia Sądu II instancji właściwego do jego rozpoznania. W ocenie Sądu Odwoławczego, to uchybienie skarżącego wierzyciela nie jest na tyle istotne, że uniemożliwiałoby nadanie biegu zażaleniu, zaś stanowisko dłużniczki domagającej się odrzucenia zażalenia z tej tylko przyczyny jest zbyt rygorystyczne. Celem regulacji zawartej w art. 394 § 2 k.p.c. i art. 369 k.p.c. nie jest bowiem bezwzględne wyeliminowanie możliwości skarżenia orzeczenia lecz, uznawanie za prawomocne takich orzeczeń, których strona nie zaskarżyła we właściwym czasie. Z tego też względu, Sąd Okręgowy rozpoznał zażalenie wierzyciela.

Przechodząc do zażalenia przypomnieć należy, że regulacja kosztów postępowania egzekucyjnego została zawarta w art. 770 k.p.c, który stanowi przepis szczególny do art. 98 i n. k.p.c. W postępowaniu egzekucyjnym obowiązuje zatem zasada odpowiedzialności dłużnika za koszty egzekucji, niezależnie od wyniku tego postępowania, przy czym chodzi tu o koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji. Koszty egzekucyjne mogą obciążać wierzyciela tylko w przypadku, gdy nie były niezbędne do celowego prowadzenia

3

egzekucji. Chodzi tu w szczególności o decyzję, czy wydatek poniesiony w postępowaniu egzekucyjnym był konieczny, ale także czy przeprowadzenie egzekucji w ogóle było celowe (vide: uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 27 listopada 1986 r.s III CZP 40/86).

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy dokonał nieprawidłowej oceny, że wszczęcie i prowadzenie postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 13960/14 było niecelowe. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że pojęcie niecelowości odnosi się do sytuacji, w której w chwili wszczęcia postępowania czynności komornika nie mogły doprowadzić do zrealizowania obowiązku objętego tytułem wykonawczym, wierzyciel zaś jeszcze przed złożeniem wniosku egzekucyjnego mógł się o tym dowiedzieć i nie składać wniosku egzekucyjnego. Może mieć to miejsce w szczególności wówczas, gdy dłużnik nie dał powodu do wszczęcia przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego ze względu na dobrowolną realizację obowiązku świadczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym, wszczęcia egzekucji na podstawie zrealizowanego już tytułu wykonawczego, wszczęcia egzekucji na podstawie tytułu wykonawczego pozbawionego wykonalności, wszczęcia egzekucji z majątku dłużnika mimo posiadania przez wierzyciela zastawu zabezpieczającego pełne zaspokojenie roszczenia, chyba że egzekucja została skierowana do przedmiotu zastawu (vide; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2013 r., III CZP 109/12).

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy stwierdzić należy, że żadna z tych okoliczności nie zaktualizowała się na chwilę wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużniczce. Ocena niecelowości wszczęcia postępowania egzekucyjnego w każdym przypadku dokonywana jest bowiem na chwilę jego zainicjowania

(vide: uchwała -Sądu Najwyższego jw.). Skoro zatem Komornik w momencie wszczęcia postępowania w sprawie Km 13960/14 dysponował prawidłowym tytułem wykonawczym w postaci opatrzonego klauzulą wykonalności nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 26 lutego 2014 r. wydanym w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 2639593/13, to był on uprawniony do prowadzenia na tej podstawie egzekucji, która na tę chwilę była celowa. W konsekwencji, Sąd Rejonowy niesłusznie obciążył wierzyciela kosztami postępowania egzekucyjnego odwołując się do art. 49 ust. 4 u.k.s.e., albowiem przepis ten dopuszcza taką ewentualność tylko w przypadku niecelowego wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Oceny tej nie zmienia fakt późniejszego uchylecia postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności ww. nakazowi zapłaty.

W przedmiotowej sprawie nie mógł znaleźć zastosowania także art. 49 ust. 2a u.k.s.e., przepis ten bowiem odnosi się do opłaty stosunkowej określonej na podstawie art. 49 ust. 2 u.k.s.e., podczas gdy Komornik ustalił w swoim postanowieniu z dnia 8 października 2014 r.

4

opłatę stosunkową stosując art. 49 ust. 1 u.k.s.e., wobec wyegzekwowania należności stwierdzonych tytułem wykonawczym (k. 52 akt Km 13960/14).

Reasumując, Sąd Rejonowy niesłusznie dokonał zmiany prawidłowego postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W. S. S. z dnia 8 października 2014 r. w przedmiocie obciążenia dłużniczki kosztami postępowania egzekucyjnego w sprawie Km 13960/14.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie zgodnie z punktem I sentencji oraz obciążył dłużniczkę kosztami postępowania zażaleniowego stosownie do art. art. 98 § 1 i 3 k.p.c, art. 99 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 1 pkt 8 i § 12 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

Na oryginale właściwe podpisy Za zgodność z oryginałem

5